

Spis treści

Od autorów	IX
MAGNETYZM	1
1. Mikroskopowe źródła momentów magnetycznych	3
1.1. Równania Maxwella i podstawowe pojęcia rachunku wektorowego	3
1.2. Pojęcie momentu magnetycznego	6
1.3. Operatory momentu pędu	8
1.4. Atomowe momenty magnetyczne	10
1.4.1. Orbitalne momenty magnetyczne elektronów	10
1.4.2. Spinowe momenty magnetyczne elektronów	11
1.4.3. Jądrowe momenty magnetyczne	13
1.5. Pierwiastki „magnetyczne” w układzie okresowym	14
1.6. Sprzężenie spin-orbita (s-o)	17
1.7. Wkład korelacyjno-wymienny	19
1.8. Sumowanie dwóch operatorów momentu pędu	19
1.9. Wypadkowy spin dwóch elektronów – stan singletowy i trypletowy	21
1.10. Parametry stanu podstawowego atomu/ionu – reguły Hunda	22
1.11. Wypadkowy moment magnetyczny atomu/ionu	24
1.12. Oddziaływania nadształne (HF – <i>hyperfine</i>)	26
2. Wpływ pola magnetycznego na momenty magnetyczne	27
2.1. Klasyczny moment magnetyczny (pętla z prądem) w polu magnetycznym	27
2.2. Moment magnetyczny w polu magnetycznym – obraz kwantowy	32
2.3. Podatność magnetyczna	34
3. Opis termodynamiczny układu wielu momentów magnetycznych	36
3.1. Potencjały termodynamiczne	36
3.2. Niejednoznaczności terminologii dotyczącej potencjałów termodynamicznych stosowanych w magnetyzmie i nadprzewodnictwie	39
3.3. Termodynamiczny schemat obliczania parametrów makroskopowych układów	42

4. Układy zlokalizowanych, nieoddziałujących ze sobą momentów magnetycznych	44
4.1. Diamagnetyzm	44
4.2. Paramagnetyzm	48
4.2.1. Podatność Curie	53
4.2.2. Podatność van Vlecka	55
4.2.3. Najistotniejsze właściwości paramagnetyków (podsumowanie)	56
4.3. Wpływ niemagnetycznego otoczenia na właściwości magnetyczne jonu/atomu	56
4.3.1. Formalizm pola krystalicznego (CEF – <i>crystalline electric field</i>)	56
4.3.2. Dwa ogólne twierdzenia dotyczące stanów jonów w polu krystalicznym	70
4.3.3. Zjawisko Jahna–Teller'a	71
5. Oddziaływania pomiędzy momentami magnetycznymi	75
5.1. Elektrostatyczne oddziaływania wymiany	75
5.1.1. Wymiana bezpośrednia	77
5.1.2. Wymiana pośrednia	80
5.2. Układy uporządkowane magnetycznie	87
5.2.1. Modelowe hamiltoniany	87
5.2.2. Przybliżenie pola molekularnego	88
5.2.3. Ferromagnetyzm	89
5.2.4. Antyferromagnetyzm	93
5.2.5. Ferrimagnetyzm	99
5.2.6. Struktury helikoidalne (spiralne, śrubowe)	101
5.3. Magnetyczne oddziaływania dipolowe	102
5.3.1. Energia magnetostatyczna magnetyka	102
5.3.2. Pole odmagnesowania	104
5.3.3. Wpływ oddziaływań dipol-dipol na podatność próbki	107
5.4. Podstawowe układy jednostek stosowane w magnetyzmie	110
5.5. Struktura domenowa i procesy magnesowania	114
5.5.1. Przyczyny powstawania struktury domenowej	114
5.5.2. Energia swobodna próbki w przybliżeniu ośrodka ciągłego	114
5.5.3. Analiza struktury domenowej	119
5.5.4. Granica jednodomenowości	125
5.5.5. Procesy magnesowania – pętla histerezy	126
6. Złożone układy magnetyczne – przykłady	131
6.1. Superparamagnetyki	131
6.2. Szkl'a spinowe	136
7. Magnetyzm pasmowy	140
7.1. Paramagnetyzm Pauliego	141
7.2. Diamagnetyzm Landaua (orbitalna odpowiedź gazu prawie swobodnych elektronów na obecność pola magnetycznego)	144
7.3. Ferromagnetyki wędrownie – model Stonera	147
8. Materiały o silnie skorelowanych elektronach. Magnetyzm przejściowy wędrowno-zlokalizowany	151
8.1. Uzupelnienie – zarys formalizmu drugiej kwantyzacji	151
8.2. Model Hubbarda	153

8.3.	Efekt Kondo	156
8.4.	Związki ciężkofermionowe (<i>heavy-fermion systems</i>)	157
9.	Wzbudzenia magnetyczne	159
9.1.	Fale spinowe (magnony) w ferromagnetyku	159
9.2.	Fale spinowe (magnony) w antyferromagnetyku	165
9.3.	Wzbudzenia w ferromagnetykach pasmowych	165
10.	Przejścia fazowe	167
10.1.	Klasyfikacja	168
10.2.	Przejścia nieciągłe	169
10.3.	Przejścia ciągłe	171
10.3.1.	Teoria przejść ciągłych Landaua	171
10.3.2.	Zachowanie krytyczne	173
10.3.3.	Hipoteza skalowania	175
10.3.4.	Hipoteza uniwersalności	176
10.4.	Przykłady	178
10.4.1.	Model Isinga	178
10.4.2.	Model x - y	178
10.4.3.	Twierdzenie Mermin–Wagnera–Berezinskiego	179
10.4.4.	Kwantowe przejścia fazowe	179
11.	Magnetoelektronika	181
11.1.	Spinowa polaryzacja nośników prądu	181
11.2.	Gigantyczny magnetoopór i magnetoopór tunelowy	184
11.3.	Transfer spinu	188
11.4.	Multiferroiki i nowe materiały spintroniczne	188
11.5.	Kolosalny magnetoopór, nowe idee	190
NADPRZEWODNICTWO		193
12.	Właściwości stanu nadprzewodzącego	195
12.1.	Podstawowe pojęcia	195
12.2.	Termodynamika przejścia do stanu nadprzewodzącego	205
12.3.	Efekt izotopowy	208
12.4.	Równanie Londonów	210
13.	Fenomenologiczna teoria Ginzburga–Landaua	216
13.1.	Równania Ginzburga–Landaua	216
13.2.	Londonowska głębokość wnikania w modelu Ginzburga–Landaua	220
13.3.	Długość koherencji	221
13.4.	Górne pole krytyczne H_{c2}	222
13.5.	Kwantowanie strumienia magnetycznego	225
14	Mikroskopowy opis stanu nadprzewodzącego – zarys teorii BCS	228
14.1.	Mikroskopowy opis stanu nadprzewodzącego	228
14.2.	Zarys teorii BCS	233

14.2.1. Pojedyncze pary Coopera	234
14.2.2. Schemat konstruowania funkcji wieloelektronowej	239
15. Przegląd materiałów wykazujących nadprzewodnictwo	243
15.1. Pierwiastki metaliczne	243
15.2. Stopy i związki międzymetaliczne – związki o strukturze A15 i B1	245
15.3. Fazy Chevrela	247
15.4. Nadprzewodniki ciężkofermionowe	247
15.5. Nadprzewodniki organiczne i nadprzewodzące fulereny	248
15.6. Nadprzewodniki wysokotemperaturowe	251
15.7. Dwuborek magnezu	253
15.8. Nadprzewodniki na bazie żelaza	255
16. Zjawisko Josephsona i nadprzewodnikowy interferometr kwantowy	257
16.1. Zjawisko Josephsona	257
16.2. Magnetometry SQUIDowe	259
16.3. Efekt bliskości i odbicie Andreeva	266
17. Prądy krytyczne i materia wirów	269
17.1. Prąd krytyczny, kotwiczenie wirów	269
17.2. Materia wirów w nadprzewodnikach wysokotemperaturowych	274
Indeks	281